

Leespreek Ds. P. Mulder

Speciaal geschreven om de Jeugdwerkactie onder de aandacht te brengen in de gemeente.

Zingen: Psalm 147:10

Lezen: Psalm 78:1-14; 32-39 en 70-72

Zingen: Psalm 78:2,3,4

Zingen: Psalm 106:4 en 2

Zingen: Psalm 72:9

Gemeente, onder de inwachting van de hulp en de leiding van de Heilige Geest, hopen we in deze morgen stil te staan bij de tekstwoorden die we vinden in het ons voorgelezen Schriftgedeelte uit Psalm 78 en wel de verzen 5a, 6 en 7. We lezen dus als tekstwoorden het eerste gedeelte van vers 5, en ook de verzen 6 en 7.

Vers 5a: *Want Hij heeft een getuigenis opgericht in Jacob.*

En ook vers 6 en 7: *Opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen die geboren zouden worden; en opstaan en vertellen ze hun kinderen; en dat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren.*

Tot zover onze tekstwoorden van vanmorgen.

1

Het gaat hier over: Gods getuigenis in Jacob:

1. Om het nageslacht bekend te maken
2. Om Gods heil te verheerlijken.

Gods getuigenis in Jacob; maar ook onder ons in de gemeente. En dat heeft twee doelen: ten eerste om het nageslacht, dus juist ook onze kinderen en jongeren, bekend te maken. En ten tweede om Gods heil te verheerlijken. Zijn heil, dat Hij verheerlijkt tot roem van Zijn naam en zaligheid van zondaren in deze weg.

In Psalm 78 gaat het er over dat de Heere Zijn getuigenis bekend heeft gemaakt. Hij heeft Zijn boodschap geopenbaard opdat deze doorgegeven zal worden in de geslachten. En hoewel mensen daar vanuit zichzelf steeds weer van afwijken, toch gaat de Heere Zijn heil uitwerken naar Zijn welbehagen.

In vers 2 lezen we: *Ik zal verborgenheden overvloedig uitstorten van oudsher.* Het gaat dus over verborgenheden. Die zijn er vele. Als het niet in de Bijbel stond, wisten we niet dat hemel en aarde en alles wat daarin is, in zes dagen zijn geschapen. Als het niet in de Bijbel stond, dan wisten we niet dat de mens naar Gods beeld geschapen is, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. Als het niet in de Bijbel stond, dan wisten we niet van de ontzagelijke, verschrikkelijke zondeval. Als het niet in de Bijbel stond... wat moeten we nog meer noemen? Jongens, meisjes, denken jullie mee? Als het niet in de Bijbel stond, dan wisten we niet dat God Zijn Zoon mens heeft doen worden. Dat Hij de zondes Schuld voor al de Zijnen weg droeg en voor verzoening zorgde. En dat Hij het eeuwige leven en de zaligheid heeft verworven in de verheerlijking Gods tot behoud der Kerk. En zo kunnen we nog veel meer dingen zeggen over verborgenheden die de Heere geopenbaard heeft.

Vers 5 spreekt erover 'dat de Heere een getuigenis heeft opgericht in Jakob'. Een getuigenis, dat is niet zomaar een krantenbericht. Als u morgen de krant krijgt, dan kunt u aan uw kinderen iets voorlezen of ze ergens op wijzen. Maar een getuigenis is heel iets anders. Als een van de kinderen met een getuigschrift uit school komt, iets behaald heeft, dan bewaren we dat. Maar een getuigenis gaat nóg verder. Dat is een nadrukkelijke en plechtige bekendmaking, een verklaring over een belangrijke zaak. Dat is een getuigenis. En het is hier niet zomaar een getuigenis van bijvoorbeeld een burgemeester. Nee, het is het getuigenis Gods. Ouders, dat getuigenis Gods is in uw gezin gelegd. Dat getuigenis Gods is aan vader en moeder gegeven om het door te vertellen aan hun kinderen. Het gaat over verborgenheden; en over een getuigenis. Er worden nog andere namen bij gebruikt. In vers 4 lezen we: *Vertellende de loffelijkheden des HEEREN, en Zijn sterkheid en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft*. Het gaat over daden die de grote God gedaan heeft. Zijn schepping is een groot werk van Hem. En de schepping van de mens naar Zijn beeld en gelijkenis is dat in het bijzonder. Ons is geopenbaard dat alles toen zeer goed was. En dan moeten we de zondeval noemen. Dat is natuurlijk geen daad van God maar een gruweldaad van de mens. Maar als het niet in de Bijbel stond dan wisten we niet van die ontzaglijke gebeurtenis. Dan wisten we niet waar het kwade vandaan komt. Genade, ook dat is een loffelijkheid van God die Hij geopenbaard heeft. Ook hier geldt: als het niet in de Bijbel stond dan wisten we niet dat er bij God genade is voor zondaren.

Verborgenheden worden geopenbaard. Dan gaat het over Zijn daden, die Hij gedaan heeft. Er wordt ook gesproken over *Zijn wonderen*. In het verband van onze psalm mogen we wel opmerken dat het een wonder is, wanneer we vader en moeder mogen worden. Dat is niet vanzelfsprekend. Kinderloosheid kan als een kruis drukken en de levensweg stempelen. We weten uit Gods Woord dat de Heere wel betonen wil ook van zulke wegen en omstandigheden af te weten. Zou er ook daarmee niet een plaats zijn bij Hem? Er kan zelfs wel onderwijzing vanuit Zijn Woord zijn, ook omtrent zulke wegen.

Als er over wonderen gesproken wordt, dan moeten we letten op het wonder dat wij op de erve van het verbond zijn. Daar hebben we onszelf niet gebracht, maar het is de wondere leiding van de Heere dat Hij ons daar bracht waar Zijn Woord is. En wat is het een wonder, kinderen Gods, dat de Heere daar door Zijn Heilige Geest u stilzette. Dat Hij in Zijn eeuwig ontfermen naar u omzag en Zijn Woord krachtig maakte in uw leven door de toepassing van de Heilige Geest. Hij was het toch Die u verootmoedigde. Uw nood en dood u deed inleven. Het zo leidde dat u van uzelf en van de werken der wet, ja van de verwachting van uw eigen inspanningen afgebracht werd. Is het niet wonderlijk in te leven dat zelfs uw gebeden en uw liefde niet genoegzaam zijn met het oog op de Godsontmoeting. Dan kan het wel eens bang worden en de duisternis wel de overhand hebben in uw leven. Maar wat is juist dan het wonder groot, wanneer de Heere de weg der genade, het heil bij Hem vandaan gaat openbaren. De verborgenheid wordt dan in het hart verklaard dat God in Zijn Zoon verlossing heeft aangebracht voor zulke zondaren als u bent. Toen dat in Uw ziel weerklank vond, wat een wonder. Wanneer dat persoonlijk geloofd mag worden, dan gaat het over loffelijkheden die Hij gedaan heeft. En dan zullen we dat ook graag aan het navolgende geslacht willen doorgeven.

Er wordt ook gesproken over *Zijn sterkheid*. Is die sterkheid zo belangrijk? Dat is zeker een grote, een goddelijke zaak. Wie zou anders aarde en hemel hebben kunnen scheppen en alles nog kunnen onderhouden? Dat kunnen de natuurkundigen en andere wetenschappers niet. De sterren in hun baan houden; zorgen dat alles groeit, dat zonneschijn en regen op hun tijd er zijn; dat kunnen mensen niet bewerken. Het is ongetwijfeld heel kundig dat men de plaats en de loop van sterren en hemellichamen berekenen en voorspellen kan. Maar ze in hun baan houden, laat staan ze maken, dat kan geen wetenschapper. Dat kan alleen God de Almachtige.

Als het gaat over hoop op Hem stellen, wat is dan juist Zijn sterkheid van belang. Hij is bij machte om te helpen en te sterken, juist als wij zwak zijn en het niet kunnen en niet weten. Laten we maar mogen vragen naar Zijn sterkte en zo onze hoop op Hem stellen. In allerlei opzicht, in de dingen van elke dag. Dan hebben we zeker te doen wat onze hand vind om te doen, maar tegelijk biddend vragen naar Zijn sterkte, om Zijn zorg en Zijn leiding. Laat dat in onze opvoeding een dragende gedachte mogen zijn. Hoop stellen op de Heere. In afhankelijkheid van hem. Niet als mensen die rechten hebben, maar wel omdat de Heere die weg wijst.

Daarom: Zijn sterkheid. Wat is de Heere sterk! Daar komt een mens achter als de Heere je te sterk wordt. Dat is een uitdrukking, die we wel kennen. 'Toen werd de Heere me te sterk'. Dat hebt u misschien wel eens tegen uw kinderen mogen vertellen, ouders, of als grootouders aan uw kleinkinderen. 'Toen werd de Heere me te sterk.' Dat is nodig, want we draven maar door op de brede weg. Al lopen we aan de kerkelijke kant, ver van uitspattingen in de zonde. En dat is een voorrecht, laten we dat ook zeggen. Voor openlijke werelddienst en brute zonden bewaard blijven, is een groot goed. Maar daarmee hebben we de Heere niet tot ons deel. Er moet een wonder der bekering gebeuren, wil het goed zijn. Inderdaad, de Heere moet ons eens te sterk worden. Want wij vanuit onszelf draven maar door. Bij God vandaan om nooit meer weer te keren. Dat deed de vrome Saulus van Tarsen op zijn farizees weg. Maar deed toch ook de trouwe kerkgangster Lydia al ging ze gedurig naar de plaats des gebeds. Totdat de Heere hen te sterk werd. Toen greep de Heere in. Hij werd Saulus te sterk op zijn vervolgingsweg en Lydia tijdens haar kerkgang. Dat is Zijn sterkheid. Het is een daad van Hem. Dat is een wonder van Hem. Want de Heere zou Zijn sterkheid ook kunnen aanwenden om mij, jou, u in één keer te verdoemen. Met Korach, Dathan en Abiram is dat gebeurd. O zeker daar gingen zonden aan vooraf. Brute rebellie tegen de Heere en Zijn inzettingen. De bezoldiging der zonde is de dood. Dat is ook in Zijn sterkheid.

Maar zo heeft Hij met ons nog niet gedaan. Hij is nog lankmoedig over een ieder onzer. En over onze kinderen. Ja, Hij roept het ons allen, ook vanmorgen, indringend toe: 'Bedenk wat tot uw vrede dient.' Lees Psalm 2 maar eens. O, verzet je niet langer tegen die machtige God en tegen Zijn Gezalfde. Kus toch de Zoon. Opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Maar anderzijds ook: Welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen. Daarom: zoekt toch naar de Heere en Zijne sterkte.

3

Het gaat over *loffelijkheden*. Dat is waar, kinderen Gods. Als u weten mag van de Gods genadewerk in uw leven. Dat is toch niet uit u voort gekomen. Dat is toch enkel vanwege Zijn genade. Iets te mogen weten van de opzoekende liefde des Vaders, als u in meerdere of mindere mate onderwezen bent aangaande de reddende gerechtigheid van Christus, als u ervaringen mag hebben van de vertroostende inwerkingen des Geestes; zijn dat geen loffelijkheden? Het zijn wondere daden van de Heere alleen. Wat heeft Hem bewogen, dat Hij omgezien heeft naar een dode hond als ik ben? En dat niet alleen bij het begin, maar telkens weer. Want wat een weglopers zijn we toch. Zo mag u in de diepte van verootmoediging u toch wel eens verwonderen. Dan gaat het inderdaad over loffelijkheden. Want Zijn Naam alleen komt eeuwig de roem en lof toe.

Dat kan, ouders, dat een kind van u iemand wordt die Gods lof gaat vertellen. Dat kan! Nee, niet omdat jij zo'n beste vader bent of zo'n goede moeder. Ook niet omdat een kind van jullie, van u aanleg zou hebben of zichzelf er toe zal kunnen opwerken. Nee, zo niet. Want wij en onze kinderen zijn in zonden en ontvangen en geboren. Hoe aangrijpend ernstig is dat. Geestelijk dood. Dat geldt ons en onze nakomelingen. Maar, waarom en hoe zou het dan toch kunnen dat het anders wordt? Dat is niet bijna vanzelfsprekend of automatisch te verwachten. Zo zeker niet. Maar wel in de weg van het wonder bij God vandaan. Want wij komen niet in het rijk van God tenzij wij van nieuws geboren worden. Dat is nu juist hetgeen de Heere doet verkondigen. En daarom is het mogelijk.

Door Woord en Geest. Omdat de Heere onze kinderen gebracht heeft onder de bediening van het verbond. En juist bij uitstek daar werkt Hij wonderen van genade. Ook in kinderharten. Laat het dan toch zou mogen zijn dat jullie als ouders samen voor je kind het beste zoekt. Het wezenlijk goede. Als het klein is rondom de wieg, en als het groter wordt, en als het in de pubertijd komt. Christelijke opvoeding is zo belangrijk. Daarbij is het wezenlijk dat je er samen bent voor je kind. Als 't uit school komt, dan moet je er zijn. En ook als het 's avonds laat thuis komt. Ouders, dat is een Goddelijke roeping: er zijn voor je kind. En het gebed doen voor je kind. Want het komt hier op aan: jullie kind zou tot Gods lof op aarde gesteld kunnen worden. Dat zal wel een groot wonder zijn. Want dat komt niet uit jullie. En niet uit grootouders. Maar alleen uit God. Vanwege die verborgenheden. Vanwege de verborgen raad en eeuwige verkiezing, vanwege de verborgen liefde. Vanwege de geopenbaarde verborgenheden in Christus Jezus: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat een ieder, daar heb je 't, daar komt het op aan: die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want zonder geloof is het onmogelijk om Gode te behagen.* Die verborgenheden worden geopenbaard door de Heilige Geest in het hart in de weg van wedergeboorte. Dan werkt de Heere Zelf verootmoediging en verslagenheid, en openbaring van de heilgeheimen Gods in Christus. Dat werk Gods gaat nog voort tot in de late nageslachten. Daarom kan de hoop alleen op Hem zijn. Andere hoop zal zeker beschamen. Maar Hij is de nimmer beschamende Rotssteen. Daar mogen Zijn kinderen wel lering van ontvangen. Juist in de weg van het gewaar worden van eigen krachteloosheid. Maar juist zo mag hun hoop op Hem zijn.

Het is de opdracht aan ouders in de eerste plaats: doorvertellen, opvoeden en voorleven. De scholen hebben daar ook een taak in. Wat is het dan een voorrecht als onze kinderen naar een school kunnen waar vanuit het Woord bij de belijdenis van de kerk het onderwijs wordt gegeven. Het is een groot voorrecht dat we dit hebben mogen in ons land. In vele andere landen is dit niet zo. Daar staan ouders er alleen voor en moeten ze hun kinderen naar scholen laten gaan waar wezenlijke zaken heel anders geleerd worden dan thuis. Waar heel andere opvattingen de boventoon hebben. Dat is moeilijk, want eenduidigheid in levensbeschouwelijke zaken is zo belangrijk. Soms zijn er mogelijkheden om in zulke situaties toch enige steun en hulp te geven. Daar mogen we ons zeker toe inzetten als dat kan. En we moeten ook bedenken dat er onder ons wel eens kinderen en jongeren zijn die daar naar school moeten gaan of studeren waar Gods Woord niet is. Waar het mogelijk zelfs tegen gesproken wordt. Ook dat vraagt in het bijzonder zorg en gebed.

4

Laten we het opmerken dat wij het voorrecht van scholen met de Bijbel hebben mogen. Het mag ons gebed wel zijn of dit grote goed blijven mag. En laten we dit pand dat ons toebetrouwd is toch getrouw bewaren. Dat vraagt zorgvuldige getrouwheid van de scholen. En bewuste betrokkenheid van de ouders en vanuit de kerk en de ambtsdragers. En het voortdurend gebed van ons allen, ook het ambtelijke gebed. Opdat dit onderwijs zal staan op het vaste fundament van de leer die naar de godzaligheid is. Ook vandaag gaat het over de noodzaak van de wedergeboorte en het genadewerk Gods in de harten van kinderen en leerkrachten. Het gezag van de Schrift mag niet aangepast of uitgehold worden maar moet voluit functioneren. Inzake het scheppingsgeloof. Evenzeer inzake waarden en normen tot in de uitleving van elke dag.

De kerk geeft de catechisaties en er mag verenigingswerk zijn. Wees erbij ouders, met uw gezin, betrokken, meelevend, bij school en kerk. Biddend om de werkingen van 's Heeren Geest. En belangstelling tonend. Niet kritisch, zeker niet ondermijnend. Denk maar mee, maar wel op een verantwoorde wijze. Het gezag van school en ouders moet één lijn vormen. Een klacht moet u in een persoonlijk gesprek met de leerkracht bespreken en niet in bijzijn van uw kind. Neem met verstand je plaats in ook in de schoolwereld. 't Gaat over je kinderen. En wat is het een voorrecht dat ze in de gemeente mogen zijn. Dat ze onderwijs mogen krijgen over de verborgenheden Gods die geopenbaard zijn. En dat het gebed der gemeente voor hen gedaan wordt.

Bijbelse normen en waarden zijn van groot belang. De tien geboden, met de uitwerking zoals in de catechismus weer gegeven. En de actualisering daarvan. Zeker in onze digitale wereld waarin alles zo binnen vingerbereik is. En zo in de geest van het kind wil indringen. Wees erbij met Bijbelse normen en waarden. Jongens, als jullie iets bekijken, beluisteren of lezen en je komt een vloek tegen? Of een andere zonde die de spanning verhogen moet? Wat doe je dan? Eerlijk zijn! We vinden het moeilijk als we ergens werken of studeren en daar klinkt nogal eens een vloek. En daar moet je zijn, vanwege je studie of je werk. Maar je moet dat maar niet vrijwillig in je ziel laten komen. Gods naam en de reinheid van je geweten is belangrijker dan jouw vermaak. Want dat vermaak is van korte duur. Maar je ziel is er voor de eeuwigheid. Daar moeten we allemaal maar goed aan denken. Dat is opdracht, juist ook in ons gezin.

Ach, zullen we eens eerlijk zijn? Als grootouders, als vaders, als moeders, als jongeren, als kinderen, we komen allemaal tekort. We hebben allemaal een zware onvoldoende vanmorgen. Laat het maar eens tot ons doordringen. Laat het ons ernst zijn voor 's Heeren alziend oog. Wij zijn allemaal verloren zondaren van uit onze natuur.

En dan spreekt het Woord en ook de doop ervan: wat bij de mensen niet kan, dat kan bij de Heere vandaan. Wat hebben we, ouders, opvoedingstekort en opvoedingsschuld. En misschien denk jij ook wel dat je tekort komt en veel niet goed doet in deze dingen. Laat het ons, ouderen en jongeren, toch bij de Heere mogen brengen, vragend om vergeving. En om vernieuwing en om heling.

En als er nu bijzondere moeilijke zaken zijn. Dat kan immers, want we leven in een wereld waarin de gebrokenheid is. Er zijn ouders, die er alleen voor staan; er zijn kinderen die anders zijn, een beperking hebben of anderszins extra zorg behoeven. Er komen meerdere ingewikkelde en moeilijke situaties voor. Of als het niet gaat zoals we wel zouden begeren. Mogelijk moeten we van onszelf zeggen dat we niet weten hoe het moet. Soms zijn zulke zaken bekend; soms zijn ze niet of minder bekend. Maar ook in deze is er kruis en verdriet, moeite en zorg, gebrek en tekort.

En als nu iemand wijsheid ontbreekt, zegt de apostel Jacobus, dat hij ze van God begere. Moesten we daar niet naar toe? Daar worden we toe opgewekt en aangemoedigd. "Ken Hem in al uw wegen". Als ouder, en ook als jongere, als kind. Hoe onmogelijk misschien en hoe onwaardig volgens jou. Bij Hem is raad; en bij Hem is ondersteuning. Of: als we er anders over denken? Zo onze eigen mening hebben over verschillende zaken? Dan toch is er onderwijs bij Hem. En dat hebben we allemaal echt nodig. En daar is plaats bij Hem. De Heere lere en leide zo in Zijn genade.

Wie is tot deze dingen bekwaam? Bekwaam om deze verborgenheden en heilgeheimen bij het nageslacht bekend te maken. Wie is daartoe bekwaam? Wat hebben we juist daarin nodig elkaar op te scherpen. En elkaar te ondersteunen en bij te staan als school, kerk, gezin, ouderen, jongeren. Mochten we samen de weg gaan. Jongens, meisjes, ook als het moeilijk is. In je studie-omgeving, in beginnende werkomgeving. Als het moeilijk is: hoe blijf ik staande? En dan mogen we niet vergeten dat er ook de duivel is, de grote tegenstrever. Hij is er altijd op uit om te verwarren en te verleiden. Op allerlei manier zoekt hij juist het jonge leven. Hij wil juist gif strooien waar de bronnen zijn: in het gezin en in de jonge levenstijd. Hoe zullen we staande blijven?

Laten we samen de Heere zoeken in de gebeden. Smeken dat Hij een beschutting zal zijn over jouw jonge hart en leven. Ons allen zou willen gedenken en geleiden. Laat dan ook ons oprechte gebed kunnen en mogen zijn: Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Het gaat erom dat Gods heil verheerlijk wordt. Ouders, je kind een nieuw hart geven, dat kun je toch niet? Je kind werkelijk berouw over de zonde geven, dat ligt toch niet in ons vermogen? En toch is het nodig dat in de opvoeding wezenlijke zaken geleerd worden. In de relatie ouder-kind, in de opvoedingsrelatie moet een kind leren wat schuld is en wat vergeving is. Het is nodig dat een kind in de opvoedingsrelatie leert schuld in te zien. En te belijden.

Zonde te erkennen en te bestrijden. En in de opvoedingsrelatie moet een kind leren: schuld vraagt om belijdenis en om vergeving. Dat moeten ze jong leren. Dat ze bij papa en mama komen en zeggen: 'Ik heb het verkeerd gedaan, wilt u het me vergeven? Ik zal het niet meer doen'. En dan mogen ze ook de gulhartigheid van de vergeving ervaren.

Deze dingen zijn noodzakelijk, ook vandaag. Natuurlijk is het niet zo dat als in de opvoeding deze zaken maar goed functioneren, het dan geestelijk ook wel goed is en goed komt. Daar is en blijft een geestelijk wonder nodig. Maar dit is wel waar: als het op deze dingen in de opvoeding mis gaat, dat kan in de volwassenheid tot heel verkeerde beelden en gedachten leiden. Ook in geestelijk opzicht. Er kunnen verkeerde dingen omtrent het Godsbeeld ontstaan. Het is zo belangrijk om zaken als vertrouwen, schuld belijden, vergeving in het intermenselijke goed te leren. Dat kan een bepaalde doorwerking hebben op geestelijk terrein. Wat is opvoeden verantwoordelijk werk. Wie is ertoe bekwaam? Ach, wij hebben Gods Geest nodig. In de dagelijkse praktijk en in eeuwigheidslicht. Onmisbaar nodig. Zo alleen zal er hoop op Hem mogen zijn.

In Handelingen 2:39 spreekt Petrus op de pinksterdag tot die verslagen van hart. Hij maakt duidelijk dat ze de Heilige Geest nodig hebben. En dat deze Geest gegeven zal worden om Christus' wil in de weg van de bekering. Hij zegt dan: "Want u komt de belofte toe en uw kinderen en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal". Laat dat ons mogen uitdrijven tot de Heere dat Hij Zijn Geest schenke om Jezus' wil.

We gaan naar onze tweede gedachte. Maar eerst zingen we samen uit Psalm 106. Eerst het 4^e vers en daarna het 2^e vers. Psalm 106 vers 4;

Wij hebben God op 't hoogst misdaan;
Wij zijn van 't heilspoor afgegaan;
Ja wij en onze vaad'ren tevens,
Verzuimend alle trouw en plicht,
Vergramden God, de God des levens,
Die zoveel wond'ren had verricht.

6

Nochtans was God met hen begaan,
Hij zag hun angst, hun tranen aan,
En hunner hateren verwoedheid.
Hij dacht aan Zijn gestaafd verbond.
En had berouw naar al Zijn goedheid,
Meedogendheid met Israels wond.

Vanuit psalm 78 staan we stil bij Gods getuigenis in Jacob. In onze eerste gedachte overdachten we dat de Heere dit getuigenis gaf om het nageslacht bekend te maken. In de tweede gedachte worden we er bij bepaald dat dit is: om Gods heil te verheerlijken.

We lezen in vers 6: *Opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen die geboren zouden worden, zouden opstaan en vertellen ze hun kinderen. En dat zij hun hoop op God zouden stellen.*

Daar gaat het om – hun hoop op God stellen. Natuurlijk mag een kind in gewone dingen zijn hoop op vader en op moeder stellen. Dat doen ze. En dat moeten we niet beschamen. Ook betrouwbaarheid is een waarde die in de opvoeding heel belangrijk is en van huis uit geleerd moet worden. Maar tegelijk moet wel geleerd worden dat dit beperkt is, heel beperkt zelfs. Hoop op mensen redt ons niet echt. In eeuwigheidslicht helemaal niet. Daarom: dat ze hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden bewaren.

Zijn daden niet vergeten. De verborgenheden die geopenbaard zijn, mogen niet vergeten worden. En zijn geboden dienen we te bewaren. Dan gaat het juist over waarden en normen.

Hoe ging dat in het volksleven van Israël? We lezen in vers 8: *En dat zij niet zouden worden gelijk hun vaders, een wederhorig en wederspannig geslacht, een geslacht dat zijn hart niet richtte, en welks geest niet getrouw was met God.* U en jij moeten straks thuis deze lange psalm maar eens helemaal lezen. Het is ook heel goed om dat als gezin samen te doen vandaag. Verschillende perioden uit het volksleven van Israël worden kort aangeduid. Het gaat over de uittocht uit Egypte en over de woestijnreis; vervolgens over de richterentijd en tenslotte het begin van de koningentijd. En steeds gaat het zo: de Heere geeft het goede; en dan toch gaat het volk murmureren. Elke keer weer keert dat refrein terug. In vers 10: *Zij hielden Gods verbond niet, en weigerden te wandelen in Zijn wet.* Vers 17: *Nog voeren zij verder voort tegen Hem te zondigen, verbitterende den Allerhoogste in dorre wildernis.* Steeds weer gaat de Heere het goede geven: manna, water uit de steenrots, heenleiding naar het beloofde land. Er is geen einde aan Gods bemoeienis en sterkheid, aan Zijn weldadigheid en lankmoedigheid. En steeds weer komt het daar terecht wat we bijvoorbeeld lezen in vers 34: *En als Hij hen doodde, zo vraagden zij naar Hem.* Toen de Heere in de woestijn die slangen stuurde en velen stierven, *toen vraagden zij naar Hem, en keerden weer en zochten God vroeg. En gedachten dat God hun Rotssteen was, en God de Allerhoogste, hun Verlosser.* Maar aangrijpend is wat we dan vervolgens lezen: *En zij vleiden Hem met hun mond en logen Hem met hun tong.*

O wat gevaarlijk. Dat geldt ook ons. Het komt immers voor: we zijn in de moeite, zoeken de Heere; maar als de moeite voorbij is, dan vergeten we God. Zo deden ze het in Israël. *Want hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond.*

Zijn wij getrouw in het verbond? In het eerste verbond zijn wij niet getrouw geweest. Wij hebben het verbond verbroken als Adam. God verlaten en ons van Hem afgekeerd, dagen zonder getal. Dat is de werkelijkheid van ons leven. Of denkt u dat het nog wel meevalt? De rijke jongen die tot de Heere Jezus kwam en zo godsdienstig leefde, dacht dat ook. Hij vroeg aan de Heere wat hij nog meer doen moest om het eeuwige leven te beërven. Maar de Heere hield hem het zwaarste der wet voor: de liefde. Hoe ernstig: hij ging weg in droefheid. Want echt de wereld verzaken en oprecht zijn eigenwillige godsdienst loslaten dat deed hij niet. Dat is toch niet ook ons beeld?

7

De Heere had Zijn verbond met Israël gesteld. In dit verband was dat het genadeverbond in een nationaal karakter. Heel het volk mocht delen in allerlei voorrechten die de Heere hen steeds weer bewees. Zo kunnen wij wat ons betreft, denken aan de doop en aan vele goede gaven die de Heere ons toevertrouwt. Hij brengt ons onder Zijn Woord en wandelt ons na van dag tot dag. En nu staat hier: *Zij waren niet getrouw in Zijn verbond.* Ouders, moet de Heere dat ook van ons zeggen? Die ouders; Ik had ze een kind toevertrouwd, of meerdere kinderen toevertrouwd. Maar ze waren niet getrouw in Mijn verbond. Ze hadden meer aandacht voor de dingen van dit leven dan voor de eeuwige zaken. In de opvoeding was er aandacht voor allerlei uitwendige dingen en ook zeker wel voor veel belangrijke zaken, maar om de ziel van hun kind waren ze niet werkelijk bekommerd. Bent u daar wel eens bang voor? O, dan zegt u mogelijk: 'De Heere heeft ons zoveel toevertrouwd, maar als de zaligheid van onze kinderen van ons moest komen, dan gaan ze eeuwig verloren.' Dat is toch echt waar, ouders. We zullen dit allen wel toestemmen, maar als de Heilige Geest ons daar tot in het diepst van ons hart gaat overtuigen dan is niet meer lippentaal of een algemeen toestemmen. Als de Heere die ernst tot werkelijkheid maakt in ons leven, dan wordt het persoonlijk tekort en schuld. Dan komt de verloren staat van onze kinderen op onze rekening. En als u dan mag gaan vragen: 'Heere, wilt U het doen, wilt U naar ze om zien?' Waar zou u dan grond kunnen vinden waarom de Heere dat zou kunnen doen? In uzelf vast niet. In onze getrouwheid niet, ook niet daarin dat we het onwaardig zijn. Maar 't gaat wel in die weg, dat we onze onwaardigheid inleven en ons gebrek tegenkomen. Dat er vanuit onze onmogelijkheid een smeekgebed naar boven gaat. Want dat is het wonder en de enige mogelijkheid, dat het alleen kan om Zijnentwil. Daarom gebeuren er genadewonderen. Ook vandaag, maar alleen om Zijnentwil. Hijzelf gaat Zijn heil verheerlijken. Anders zal het immers nooit gebeuren.

En dat doet Hij toch gewoonlijk in de weg van de middelen. Van het Woord. En daarin mag ook de christelijke opvoeding een plaats hebben. Zelfs een belangrijke plaats. Want de Heere wil juist Zijn werken doen door middel van de prediking. En daarbij heeft ook de christelijke opvoeding een belangrijke plaats om deze dingen door te geven. Het gebed van ouders en van ambtsdragers wil de Heere ook een plaats geven. Vanwege de Voorbidder in de hemel, Die ook als Kind op aarde was.

We luisteren opnieuw naar Psalm 78. Vers 37 zegt dat: *Hun hart was niet recht met Hem, en zij waren niet getrouw in Zijn verbond. Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid.* Daar mogen we wel een streep onder zetten. *Doch Hij*, dat is het nochtans van God, dat gaat vooraf aan het nochtans des geloofs. Het nochtans Gods: *Doch Hij, barmhartig zijnde*. Hij wist wat van Zijn maaksel is te wachten. Hij had geen verwachting van mensen. Hij had geen verwachting van vaders en moeders. En van gedoopte kinderen. Maar Hij is barmhartig van eeuwigheid. Hij heeft gedachten des vredes gehad om dwars door de diepte van zondeval, afkerigheid van mensen en woeden van satan heen, mensen te willen zalig maken. Hij heeft in eeuwige barmhartigheid mensen verkoren om hen door Zijn Zoon behouden te doen worden. Nee, de Heere had geen verwachting van mensen, ook niet van kinderen des verbonds. Hij had alleen verwachting van Zijn eigen Zoon, Die Hij mens deed worden. Hij had alle verwachting van Hem, het vleesgeworden Kind. Hij heeft altijd zonder zonde geleefd. Hij heeft altijd God verheerlijkt, al de deugden Gods opgeluisterd. Hij is vrijwillig gegaan de diepe gang van lijden en sterven. Om voor al de gegebenen van de Vader voor voldoening te zorgen. In de verheerlijking Gods heeft Hij zo voor heel Zijn kerk het eeuwige leven en de gerechtigheid aangebracht. Gemeente, dit is toch de grote verborgenheid die geopenbaard is in het Woord en die van geslacht tot geslacht door gegeven moet en mag worden. Kinderen Gods, dit zijn wonderheden waarin u in meerdere of mindere mate heel persoonlijk onderwezen bent.

En zeker, wanneer de Heere een mens, een kind of een jongere, gaat bekeren, dan begint het niet meteen met deze zaken. De droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt, dat is wel het eerste. En als de Heere verder leidt, dan wordt immers een uitgewerkte zondaar door het geloof gebracht bij de Middelaar en bij de weg der verlossing in de Heere Jezus Christus. Wanneer het de Heere behaagt nader te onderwijzen aangaande onze schuld en Zijn recht dat voldoening eist, dan wordt het werkelijkheid in het zielenleven: 'Heere, Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig. Uw recht eist betaling, en dat is eerlijk'. Daar worden we ingewonnen het vonnis te ondertekenen. Maar wat is dan het wonder groot, wanneer De Heere Zijn nochtans gaat openbaren. Dat Hij vanuit dat nochtans Gods in eeuwige barmhartigheid de Borg en Middelaar schenkt. Dan mag door het geloof persoonlijk geëigend worden: *Doch Hij, barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheid.* Daar wordt geproefd de vrede Gods die alle verstand te boven gaat.

Misschien zegt u: 'Ik heb daar wel eens wat van mogen zien en weleens iets van mogen eigenen. Maar nu de volle toepassing en die gestadige vrede vanwege de liefde Gods in Christus te mogen ontvangen dat is mijn uitzien.' Laat dan al uw noden als een rechtelozen maar bekend gemaakt worden bij God. Bij Hem is de sterkheid om ook deze verborgenheid in het hart bekend te maken. Hij is het zeker niet verplicht, want Hij is vrijmachtig. En laat bedacht mogen worden dat Hij arm wilde worden om armen met goederen te vervullen. Dan mag alle hoop op Hem zijn. Want Hij is de Getrouwe.

We kunnen niet alles vanuit deze psalm behandelen. Laten we nog twee dingen mogen noemen. In vers 39 lezen we: *En Hij dacht dat zij vlees waren.* God heeft geen hoge gedachten van mensen. De Heere heeft ook geen hoge verwachting van Zijn kinderen. *Hij dacht dat ze vlees waren.* Paulus was een man die getuigen mocht: *Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede met God.* Maar de Heere dacht eraan dat hij vlees was. Daar kwam Paulus achter en dan moet hij zeggen: *Ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde.* De Heere weet dat wel. En Hij wil dat Zijn kinderen daarin ook onderwezen worden.

En wanneer die Goddelijke verborgenheid en wetenschap geleerd wordt, dan komen we in de laagte terecht. Ook na ontvangen genade. Dan wordt ingeleefd: *Wie toch zal mij verlossen van dat lichaam der zonde?* En welk een genade des geloofs wanneer dan Christus Zich ook hierin doet kennen. Hij is immers gegeven tot rechtvaardigmaking en tot heiligmaking. En dan zijn we meteen bij het laatste dat we nog even aanstippen. De psalm gaat door, allerlei gedeelten uit de geschiedenis worden verhaald. Het is eigenlijk één stuk geschiedenis waarbij het volk geen heldenrol krijgt. Van het volk is eigenlijk niet meer te zeggen dan dat ze Godverlaters en ondankbaren, weglopers en overtreeders waren. We hebben het wel eens over Gods hand in de geschiedenis. Maar dan worden er geen helden geboren. Geen nationale helden en geen kerkelijke helden. Zo werkt de Heere niet. Integendeel; helden moeten van hun voetstuk af, zo werkt de Heere. *Mij, de grootste der zondaren is barmhartigheid geschied.* En dan is er in Psalm 78 toch zeker Gods hand in de geschiedenis. Want dan kijken we nog naar de verzen 70 en 72. *En hij verkoos Zijn knecht David, en nam hem van de schaapskooien.* Dat ziet natuurlijk op de koningskeuze. Op David. Maar ook verder: op de grote Davidszoon. God heeft vanuit Zijn eeuwig verkiezend welbehagen Zijn gemeente aan die Goede Herder toevertrouwd. Aan Davids grote Zoon. En dan vers 72: *Ook heeft Hij hen geweid naar de oprechtheid Zijns harten, en heeft hen geleid met een zeer verstandig beleid Zijner handen.* Gelovigen, kinderen Gods, wat is het een groot goed wanneer u zo de Heere Jezus tot uw Heiland en Herder mag ontvangen. Wanneer u zo als gift des Vaders deze Gids en Leidsman mag verkrijgen. Als u zo een schaap mag worden van deze Herder, wat is dat een onverdiende zegen. Dan komt u vast wel uw schapennatuur tegen, dwaalziek, koppig, eigenzinnig. Maar die Herder, wat staat er van Hem? Met oprechtheid des harten. Zijn hart is altijd oprecht. En het beleid van Zijn hand is altijd verstandig. Daar mag alle hoop op zijn. Die handen des Heeren, die doen het nooit verkeerd. Ze slaan weleens, maar ze helen ook. Ze tuchtigen weleens, maar ze vertroosten ook. Ouders, zoek deze Herder voor uw kinderen. De Heere gedenke ons met onze kinderen, naar Zijn trouwverbond. Amen.